

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра авіаційної психології

УЗГОДЖЕНО
Декан Факультету

 / Н. Ладогубець
«29» 04 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

 Полухін
«30» 04 2021 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА
асистентської педагогічної практики

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Освітньо-наукова програма: Доктор філософії

Курс – 2 Семестр – 3

Усього (годин/кредитів ECTS) – 180/6,0

Індекс: НДФ 06/02 – 053/19

Програму асистентської педагогічної практики розроблено на основі освітньо-наукової програми ОНП 12.01.11-01-2017 053 «Психологія» (із змінами), навчального плану НДФ 06/02–053/19 підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія», Положення про проведення асистентської педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, затвердженого наказом ректора від 22.06.2017 № 310/од

Робочу програму розробили:
професор кафедри авіаційної психології

 Л. Помиткіна

доцент кафедри авіаційної психології

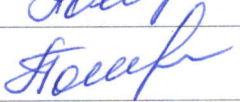
 О. Лич

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 053 «Психологія», (освітньо-наукова програма «Психологія») – кафедри авіаційної психології, протокол № 3 від 19 лютого 2021 р.

Завідувач кафедри

 Л. Помиткіна

Гарант освітньо-наукової програми

 Л. Помиткіна

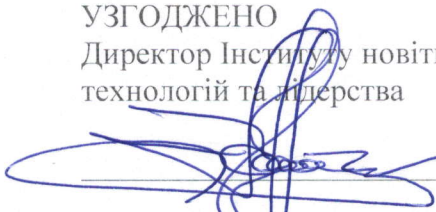
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол №2 від «10» 02 2021 р.

Голова НМРР

 А. Кокарева

УЗГОДЖЕНО
Директор Інституту новітніх
технологій та лідерства

УЗГОДЖЕНО
Завідувач аспірантурою та
докторантурою

П. Горінов
« 30 » 04 2021 р.

І. Жудова
« 30 » 04 2021 р.

ЗМІСТ

	сторінка
1. Загальні положення	4
1.1 Місце асистентської педагогічної практики в системі підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії	4
1.2. Мета проходження асистентської педагогічної практики	4
1.3. Завдання проходження асистентської педагогічної практики	4
1.4. Відомості про базу проходження асистентської педагогічної практики.....	4
1.5. Результати проходження асистентської педагогічної практики	4
2. Організація та керівництво асистентською педагогічною практикою	5
2.1. Організаційні питання	5
2.2. Обов'язки керівника практики	5
2.3. Обов'язки аспірантів.....	5
3. Зміст програми асистентської педагогічної практики	6
3.1. Структура асистентської педагогічної практики	6
3.2. Індивідуальні завдання.....	6
3.3. Список рекомендованих джерел	7
4. Звіт про проходження асистентської педагогічної практики	8
4.1. Інформація про лорядок підведення підсумків.....	8
4.2. Форма звітності	8
4.3 Оцінка результатів проходження асистентської педагогічної практики.....	8

	Система менеджменту якості. Програма асистентської педагогічної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.11-01-2021
		стор. 4 з 10	

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Місце асистентської педагогічної практики в системі підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Асистентська педагогічна практика (далі – практика) є складовою частиною підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспірантів) до викладацької діяльності.

1.2. Мета проходження асистентської педагогічної практики

Мета практики - набуття аспірантами професійно-орієнтованих навичок та досвіду навчальної, методичної діяльності, необхідних для викладання у закладах вищої освіти дисциплін за спеціальністю 053 Психологія.

1.3. Завдання проходження асистентської педагогічної практики

Завдання практики полягають в:

- оволодінні аспірантами сучасними технологіями, методами та методиками викладання дисциплін у галузі 053 Психологія;
- вихованні у аспірантів творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової діяльності, формуванні потреби у самовдосконаленні, підвищенні своєї кваліфікації;
- прищепленні аспірантам професійних якостей майбутнього викладача: вміння готувати лекційний матеріал з використанням сучасних інноваційних досягнень в науці і техніці; чітко, доступно, логічно та послідовно викладати матеріал дисципліни; встановлювати психологічний контакт та керувати увагою аудиторії, тощо;
- набутті здатності до критичного оцінювання проведення лекцій та інших видів аудиторних занять, формулювання висновків щодо організації власної викладацької діяльності.

1.4. Відомості про базу проходження асистентської педагогічної практики

Базою для проведення практики аспірантів є кафедра авіаційної психології Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету.

1.5. Результати проходження асистентської педагогічної практики

По завершенню проходження практики аспірант повинен набути такі *компетентності*:

- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність та застосовувати інноваційні освітні технології вищої школи;
- здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у навчальній діяльності;
- здатність розуміти особливості організації роботи студентської аудиторії, взаємодіяти зі студентами у процесі навчання;
- здатність здійснювати освітню діяльність у сфері психології та на межі предметних галузей;
- здатність працювати автономно;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію;
- здатність адаптуватися до змін у професійній діяльності; професійна мобільність;
- дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та керуватися загальнолюдськими цінностями.

За *результатами практики* аспірант повинен:

- фахово здійснювати науково-педагогічну діяльність та застосовувати сучасні освітні технології вищої школи;

	Система менеджменту якості. Програма асистентської педагогічної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.11-01-2021
		стор. 5 з 10	

- застосовувати у викладацькій практиці категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, технології та методи у галузі 053 Психологія;
- володіти основами методичного забезпечення контролю і оцінювання навчальних досягнень здобувачів, застосовувати на практиці різні системи педагогічної діагностики;
- уміти здійснювати освітню діяльність у сфері психології і на межі предметних галузей та нести відповідальність за процес та результат навчання інших;
- працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації.

1.ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО АСИСТЕНТСЬКОЮ ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ

2.1. Організаційні питання

Загальне керівництво практикою та методичне забезпечення здійснюють випускові кафедри НАУ, які затверджують звіт практики, організовують її захист та обговорення результатів. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою кожного аспіранта здійснює його науковий керівник. У разі неможливості виконання ним функцій керівника, керівництво практикою аспіранта здійснює завідувач випускової кафедри.

2.2. Обов'язки керівника практики

Керівник педагогічної практики:

- проводить інструктаж з охорони праці, що включає в себе техніку безпеки, протипожежну безпеку, виробничу санітарію та оформлює журнал реєстрації інструктажу з охорони праці під особистий підпис аспірантів;
- здійснює постійний контроль за виконанням програми практики, надає аспіранту допомогу у її проходженні;
- надає аспірантам методичну допомогу в підготовці навчальних та методичних матеріалів для проведення занять;
- оцінює навчальні та методичні розробки аспіранта для проведення аудиторних занять;
- здійснює аналіз змісту проведених аспірантом занять, результати якого обговорює з практикантом, у разі необхідності надає рекомендації щодо усунення недоліків їх проведення;
- оцінює результати проходження практики з відповідним записом у звіті про її проходження.

2.3. Обов'язки аспірантів

Аспірант зобов'язаний:

- до початку практики ознайомитися з умовами проходження практики, визначеними Положенням про проведення асистентської педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, програмою практики та вказівками керівника;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики, дотримуватися рекомендацій керівника практики;
- нести відповідальність за виконання покладених програмою практики завдань;
- своєчасно оформити звітну документацію та захистити звіт про проходження практики на засіданні кафедри.

	Система менеджменту якості. Програма асистентської педагогічної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.11-01-2021
		стор. 6 з 10	

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

3.1. Структура практики

№ з/п	Вид діяльності	Кількість годин	
		Пасивна складова	Активна складова
1.	Відвідування лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять та консультацій, що проводять провідні викладачі випускової кафедри.	16	12
2	Відвідування занять, які проводять аспіранти-практиканти, з подальшим обговоренням та письмовим рецензуванням	16	12
3	Навчально-методична робота, пов'язана з підготовкою до самостійного виконання навчального навантаження, в тому числі:		
3.1	підготовка конспекту лекцій з навчальної дисципліни;	18	-
3.2	постановка нової лабораторної роботи;	-	-
3.3	розробка нових завдань для практичних та лабораторних занять;	18	-
3.4	складання методичних вказівок до семінарських, практичних, лабораторних занять;	18	-
3.5	створення мультимедійної презентації лекцій навчальної дисципліни тощо.	18	-
4.	Самостійне проведення лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять та консультацій.	16	36
Всього за складовими		120	60
ВСЬОГО		180	

3.2. Індивідуальні завдання

Аспірант - Гордієнко К.О., керівник практики – професор Литвинчук Л.М.

1). Підготувати конспект лекції з навчальної дисципліни «Кіберпсихологія» за темою «Психологія сприйняття інформації в інтернет-просторі».

2). Створити мультимедійну презентацію лекції на тему «Психологія сприйняття інформації в інтернет-просторі».

3). Підготувати методичні рекомендації для проведення семінарського / практичного/лабораторного заняття з навчальної дисципліни «Загальна психологія», «Кримінальна психологія», «Кіберпсихологія».

4). Розробити тестові завдання / практичні задачі з навчальної дисципліни «Загальна психологія», «Кримінальна психологія», «Кіберпсихологія».

5). Розробити нову лабораторну роботу / семінарське заняття з навчальної дисципліни «Загальна психологія» за темою «Відчуття. Пороги чутливості»; із дисципліни «Кіберпсихологія» за темою «Кіберпростір і психіка. Теорії взаємодії у сфері «людина – комп'ютер».

6). Відвідати лекції науково-педагогічних працівників кафедри авіаційної психології: проф. Помиткіної Л.В., проф. Волошиної В.В., проф. Литвинчук Л.М., доц. Подкопасової Ю.В.

7). Відвідати заняття, які проводяться аспірантами-практикантами Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій кафедри авіаційної психології - Ярмольчик М.О.;

	Система менеджменту якості. Програма асистентської педагогічної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.11-01-2021
		стор. 7 з 10	

Факультету аеронавігації, електроніки та телекомунікацій кафедри аеронавігаційних систем - Яструб М.І.; Аерокосмічного факультету (АКФ) - Трофименко М.С.

8). Провести практичні / семінарські / лабораторні заняття з навчальної дисципліни «Загальна психологія» із тем для студентів 1 курсу (групи ПС-106 та ПС-107) кафедри авіаційної психології ФЛСК на теми: «Відчуття»; «Класифікація відчуттів»; «Властивості відчуттів»; «Пороги чутливості»; «Сприймання». Загалом проведення 10 практичних занять із вказаної дисципліни відповідно до навантаження за період асистентської педагогічної практики. Проведено практичні заняття із дисципліни «Кримінальна психологія» для студентів ПС-506 групи кафедри авіаційної психології ФЛСК на тему «Злочинність як кримінально-психологічне явище», із дисципліни «Кіберпсихологія» для студентів ПС-206 групи кафедри авіаційної психології ФЛСК на тему «Теорії взаємодії у сфері «людина – комп'ютер».

9). Підготувати та провести залікову лекцію з навчальної дисципліни «Кіберпсихологія» на тему «Психологія сприйняття інформації в інтернет-просторі».

Аспірант – Ярмольчик М., керівник практики – професор Помиткіна Л.В.

1). Підготувати конспект лекції з навчальної дисципліни «Психологічні технології діяльності HR-менеджера» за темою «Рекрутинг, види рекрутингу».

2). Створити мультимедійну презентацію лекції на тему: «Загальна характеристика емоцій і волі військовослужбовців згідно військових стандартів»

3). Підготувати методичні рекомендації для проведення семінарського / практичного/лабораторного заняття з навчальної дисципліни «Військова психологія та педагогіка»

4). Розробити тестові завдання / практичні задачі з навчальної дисципліни «Військова психологія та педагогіка»

5). Розробити нову лабораторну роботу / семінарське заняття з навчальної дисципліни «Військова психологія та педагогіка» за темою «Психологія та структура військового колективу»

6). Відвідати лекції науково-педагогічних працівників кафедри авіаційної психології та кафедри військової підготовки: (Помиткіна Л.В., Лич О.М., Зарицький О.І.)

7). Відвідати заняття, які проводяться аспірантами-практикантами кафедри: Гордієнко К.О.

8). Провести практичні / семінарські / лабораторні заняття з навчальної дисципліни «Військова психологія та педагогіка» (9 занять).

9). Підготувати та провести залікову лекцію з навчальної дисципліни «Військова психологія та педагогіка» за темою: «Поняття психологічної підготовки військовослужбовців та види психологічної підготовки».

3.3. Список рекомендованих джерел

1). Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.

2). Помиткін Е.О. Міжособистісна взаємодія з науковим керівником як чинник захисту дисертанта / Збірник наукових статей Київського міжнародного університету й Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. Серія «Психологічні науки: проблеми і здобутки». Випуск 1. – К.: КиМУ, 2010. – С.157-169.

3). Помиткін Е.О. Етико-психологічні аспекти успішної професійної взаємодії між науковим керівником і дисертантом // Педагогічний процес: теорія і практика / Збірник наукових праць. - Випуск 3. - Ч.ІІ - Київ – 2010. – С.242-249.

3) Помиткіна Л.В. Козачок Я.В. Підготовка студентів до прийняття стратегічних життєвих рішень: Методичні рекомендації для кураторів, викладачів та студентів усіх напрямів підготовки. – К. : НАУ, 2015. – 36 с.

	Система менеджменту якості. Програма асистентської педагогічної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.11-01-2021
		стор. 8 з 10	

- 4) Помиткіна Л.В., Хохліна О.П. Стильові особливості спілкування студентів та їх психологічна зумовленість / Соціальні комунікації інформаційного суспільства: теоретичні та прикладні аспекти: **монографія** / під заг. ред. А.Г.Гудманяна, С.М.Ягодзинського. – К.: Талком, 2020. – С. 63-77. doi.org/10.18372/43138 <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/43138>
- 5) Помиткіна Л.В., Помиткін Е.О. Психологічні технології освітнього тренінгу: Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів спеціальності 8.03010201 «Психологія». – К.: НАУ, 2015. – 44 с.
- 6) Рыбалка В.В. Теории личности в отечественной философии, психологии и педагогике. – Житомир: Изд-во ЖГУ им. И. Франко, 2015. – 872 с.

4. ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Інформація про порядок підведення підсумків

Після завершення педагогічної практики аспірант готує звіт про її проходження, керівник практики – рецензію, яка містить якісну оцінку рівня виконання аспірантом програми - практики, його досягнень у методиці викладання, умінь самостійно аналізувати організацію аудиторної роботи, готувати навчальні та методичні матеріали, рекомендації щодо можливості їх використання у навчально-методичній роботі кафедри.

Звіт подається на кафедру авіаційної психології для обговорення та прийняття рішення про підсумкову рейтингову оцінку проходження аспірантом практики.

4.2. Форма звітності

Індивідуальний звіт аспіранта про проходження практики готується за формою, визначеною Положенням про проведення асистентської педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії. Звіт аспіранта містить:

- робочий план проходження практики;
- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час асистентської педагогічної практики;
- конспект лекції, прочитаної практикантом;
- методичні розробки практичних (семінарських) занять;
- рецензії на заняття інших аспірантів-практикантів, які відвідав практикант;
- рецензію керівника практики;
- рекомендації щодо вдосконалення процесу проведення практики.

4.3 Оцінка результатів проходження асистентської педагогічної практики

Результати проходження практики аспірантом оцінюються за рейтинговою системою оцінювання (PCO), що вираховує у балах з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 1). Оцінки заносяться в Щоденник практики керівником практики.

Аспіранти, робота яких на практиці визнана як незадовільна, зобов'язані за рішенням вченої ради інституту пройти практику повторно без відриву від занять за власний кошт.

	Система менеджменту якості. Програма асистентської педагогічної практики	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 12.01.11-01-2021
		стор. 9 з 10	

Таблиця 1

**Відповідність рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 - 100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 - 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня лише з кількома помилками)
75 - 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67 - 74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але з незначною кількістю суттєвих помилок)
60 - 66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 - 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 - 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Підсумкова рейтингова оцінка з практики заноситься до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				